

REGIONALNE CELOSTNE PROMETNE STRATEGIJE (RCPS)

Vsebinska izhodišča za sofinanciranje priprave RCPS v okviru Dogovora za razvoj regij

Cilj politike 3 – Bolj povezana Evropa

Prednostna naloga 5: Trajnostna (čez)regionalna mobilnost in povezljivost

Specifični cilj: RO3.2 Razvoj in krepitev trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, odporne proti podnebnim spremembam, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo (Kohezijski sklad)

Ukrep: Neinfrastrukturni ukrepi trajnostne mobilnosti na horizontalni ravni

1. Predmet sofinanciranja

V okviru ukrepa neinfrastrukturnih ukrepov trajnostne mobilnosti na horizontalni ravni je predvidena priprava regionalnih celostnih prometnih strategij (v nadaljnjem besedilu: RCPS), s pomočjo katerih bodo regije pristopile k načrtovanju trajnostnega prometa na regionalni ravni. V okviru projektov CROSSMOBY (program sodelovanja »Interreg Italija–Slovenija« za programsko obdobje 2014–2020) in LIFE CARE4CLIMATE (program LIFE) sta bili izdelani dve pilotni regionalni celostni prometni strategiji, in sicer za Koroško regijo in za območje Julijskih Alp. Na osnovi izkušenj pri pripravi pilotnih RCPS so izdelane nacionalne smernice za pripravo RCPS, v pripravi je tudi pravilnik o pripravi RCPS, obe podlagi predstavljata obvezni izhodišči za pripravo in sofinanciranje RCPS v okviru dogovora.

2. Ključna izhodišča za postopek priprave RCPS

Pri pripravi RCPS je treba upoštevati naslednje pravne podlage oziroma obvezna izhodišča:

- Zakon o celostnem prometnem načrtovanju (Uradni list RS, št. 130/22; v nadaljnjem besedilu: ZCPN);
- Nacionalne smernice za pripravo regionalne celostne prometne strategije – Uspešna prihodnost v odlično povezani regiji, MOPE, marec 2024;
- Nacionalne smernice za vključevanje javnosti v pripravo Občinskih celostnih prometnih strategij, MZI, avgust 2022;
- Strategija razvoja prometa v Republiki Sloveniji do leta 2030, MZI, junij 2017;
- Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa v Republiki Sloveniji za obdobje do leta 2030 (Uradni list RS, št. 75/16, 90/21 in 130/22 – ZCPN);
- sprejete OCPS v regiji.

Odložni pogoji za začetek izvajanja projekta:

Projektni predlog, ki ga predlaga razvojni svet regije, se na podlagi pridobljenega soglasja za uvrstitev projekta lahko uvrsti v dogovor, vendar se samo izvajanje projekta lahko začne po zagotovitvi naslednjih odložnih pogojev:

- a) *sprejet Pravilnik o vsebini, obliki, načinu priprave, odstotku in višini sofinanciranja regionalnih celostnih prometnih strategij, načinu spremljanja in merilih za presojo kakovosti, enotnih kazalnikov, metodologiji ter o informacijski podpori in poročanju (v nadaljnjem besedilu: Pravilnik RCPS):* Pravilnik je v pripravi in bo predvidoma sprejet junija 2024. Nosilec projekta priprave RCPS v okviru dogovora lahko vlogo za neposredno potrditev operacije na posredniško telo MOPE odda po objavi pravilnika v Uradnem listu RS.
- b) objavljeni *Minimalni standardi za pripravo RCPS*: V pripravi so tudi Minimalni standardi za pripravo RCPS, ki bodo objavljeni na spletnih straneh posredniškega telesa sočasno ob sprejemu Pravilnika.
- c) V kolikor Dogovor za razvoj regije vključuje tudi projektni predlog za vzpostavitev Regijskega centra mobilnosti (RCM), mora le-ta pred pričetkom postopka priprave RCPS delovati in zagotavljati minimalne kadrovske kapacitete v skladu z zahtevami za delovanje RCM.

3. Območje obravnave v postopku priprave RCPS

Skladno z ZCPN se lahko RCPS izdela za prometno ali problemsko regijo. To pomeni, da lahko območje obravnave v postopku priprave RCPS presega meje razvojnih regij. Območje obravnave se določi skladno z aktualno prometno problematiko, ki jo želi pripravljavec RCPS nasloviti. V praksi je možnosti območij obravnave v postopku priprave RCPS več, kot npr.:

- RCPS za območje ene razvojne regije;
- RCPS za območje dveh ali več razvojnih regij skupaj;
- RCPS za območje, v katerem je ena ali več razvojnih regij v celoti in le del druge razvojne regije;
- RCPS za območje, v katerem sta le dela dveh/treh razvojnih regij.

Pojavi se lahko tudi situacija, da ena občina sodeluje v postopku priprave dveh RCPS, kar ni v nasprotju z namenom povabila.

4. Zahteve glede pripravljavca in koordinatorja postopka priprave RCPS

Nosilec postopka priprave oziroma pripravljavec RCPS je regionalna razvojna agencija (v nadaljnjem besedilu: RRA). RRA ima zaposlenega koordinatorja postopka priprave RCPS. V kolikor ima regija vzpostavljen RCM oziroma načrtuje njegovo vzpostavitev tekom projekta v okviru dogovora, je koordinator postopka priprave RCPS zaposleni na RRA, ki deluje v RCM. Če regija, v kateri se pripravlja RCPS, v okviru dogovora ne načrtuje vzpostavitve RCM, prevzame to vlogo druga ustrezno usposobljena oseba iz RRA. Kot ustrezna referenca kadrovske usposobljenosti se v slednjem primeru šteje sodelovanje v postopku priprave vsaj ene celostne prometne strategije občine ali regije.

Kadar se RCPS pripravlja za problemsko regijo, ki ozemeljsko pokriva več razvojnih regij, je koordinatorjev postopka priprave RCPS toliko, kot je sodelujočih razvojnih regij. V tem primeru se sodelujoče RRA med seboj dogovorijo, katera izmed njih nastopa v vlogi nosilca postopka priprave

oziroma pripravljavca RCPS, kar določijo tudi v medsebojnem sporazumu o sodelovanju. Koordinator postopka priprave RCPS mora imeti vsaj enega namestnika. Koordinator postopka priprave RCPS in njegov namestnik se morata obvezno udeležiti usposabljanja za pripravo RCPS, ki ga organizira MOPE.

Osnovne naloge pripravljavca RCPS:

- zagotovitev politične podpore in potrebnih formalnosti vseh sodelujočih občin (podpis sporazuma o sodelovanju sodelujočih občin),
- izvedba javnega naročila za izbor izdelovalca RCPS,
- koordinacija postopka priprave RCPS in sodelovanje z izdelovalcem RCPS,
- koordinacija z vsemi sodelujočimi občinami in deležniki na ravni regije oziroma regij (pomoč izdelovalcu RCPS pri informiranju občin, dialogu med njimi in usklajevanju skupnega dela),
- vključevanje/koordinacija upravljavcev infrastrukture na državni ravni v postopek priprave RCPS,
- sodelovanje z ministrstvom, pristojnim za prometno politiko, tako v postopku priprave kot pri samem izvajanju RCPS,
- podpora občinam pri sprejemu RCPS,
- podpora občinam pri izvajanju RCPS, spremljanje in poročanje o obveznih kazalnikih ter poročanje o izvedenih ukrepih.

RRA (oziroma v njenem imenu koordinator postopka priprave RCPS) je skladno z ZCPN in sprejetim Pravilnikom RCPS zavezana ministrstvu, pristojnemu za prometno politiko, še sedem let po sprejemu RCPS poročati o izvajanju RCPS, in sicer v obliki obveznega kazalnika izvedbe RCPS, ki meri delež izvedenih ukrepov iz akcijskega načrta. Vsi ostali kazalniki se bodo zbirali v okviru Observatorija mobilnosti na ravni statističnih regij. Če se RCPS ne bo pripravljala na nivoju razvojne/statistične regije, je koordinator postopka priprave RCPS dolžan zbirati in poročati kazalnike za relevantno območje obravnave RCPS.

5. Vsebinske zahteve v postopku priprave RCPS:

Usposobljene osebe za izdelavo RCPS

V skladu z 41. členom ZCPN morajo v postopku priprave RCPS sodelovati vsaj tri usposobljene osebe, vpisane v evidenco usposobljenih oseb za pripravo celostnih prometnih strategij, ki jo upravlja in vodi MOPE v skladu s Pravilnikom o načinu usposabljanja in imenovanja usposobljenih oseb ter vodenju evidence usposobljenih oseb za izdelavo celostnih prometnih strategij in mobilnostnih načrtov (Uradni list RS, št. 79/23)¹.

Delovna skupina, ki sodeluje v postopku priprave RCPS, skupaj z odgovornim vodjem aktivnosti, naj bo zasnovana interdisciplinarno na način, da vsak strokovnjak pokriva vsaj enega od področij, potrebnih za pripravo RCPS: področje prometnega načrtovanja, področje urejanja prostora, področje vključevanja javnosti. Najmanj odgovorni vodja aktivnosti se mora ob začetku izdelave RCPS udeležiti usposabljanja za izdelavo RCPS, ki ga organizira MOPE.

Minimalni standardi za RCPS

V postopku priprave RCPS je treba upoštevati Minimalne standarde za izdelavo RCPS. Ocena upoštevanja minimalnih standardov za RCPS je del presoje kakovosti vsebine RCPS.

¹ Evidenca usposobljenih pripravljavcev celostnih prometnih strategij je dostopna na: <https://sptm.si/gradiva/evidenca-usposobljenih-certifikati>

Presoja kakovosti vsebine RCPS

Izvedba presoje kakovosti vsebine RCPS je obvezni element postopka priprave RCPS, ki bo določen s Pravilnikom RCPS. Presoja kakovosti vsebine RCPS poteka v dveh fazah. Prvič se presoja izvede, ko so opredeljena strateška vodila, in drugič pred potrditvijo dokumenta.

MOPE pripravljavcu RCPS dodeli presojevalca kakovosti vsebine RCPS, ki med pripravo (prva faza) in pred potrditvijo RCPS izvede presojno kakovosti vsebine ter izdela neodvisno strokovno oceno RCPS. Na podlagi pozitivne ocene MOPE izda potrdilo o kakovosti vsebine RCPS, ki se v okviru potrjene operacije kot obvezno dokazilo predloži ob oddaji zahtevka za izplačilo sredstev.

Pogoji oblikovanja gradiv

Pri izdelavi različnih tiskanih in drugih gradiv oz. materialov je treba spoštovati zahteve glede komuniciranja in prepoznavnosti v točki 14. Vsi izdelki morajo biti v slovenskem jeziku.

Evropski teden mobilnosti

V času Evropskega tedna mobilnosti, ki je vsako leto med 16. in 22. septembrom, mora regija na krajevno običajen način seznaniti občane z dejavnostjo občin v zvezi s pripravo RCPS ter načrti občin oz. regije na področju trajnostne mobilnosti na način, da prispeva k ozaveščenosti in pomenu trajnostne mobilnosti in povezovanja na regionalni ravni za doseganje izboljšav na področju trajnostne mobilnosti med občani v regiji. Vsebina mora biti prilagojena fazi izdelave RCPS, v kateri se bo v času Evropskega tedna mobilnosti regija nahajala.

6. Kazalnik rezultata

Vsak projekt priprave RCPS mora doseči naslednji kazalnik rezultata:

Kazalnik rezultata	Merska enota	Izhodiščna vrednost (2024)	Ciljna vrednost (2027)
<i>Število potrjenih regionalnih celostnih prometnih strategij</i>	<i>število</i>	<i>0</i>	<i>1</i>

7. Upravičenci

Upravičenci so regionalne razvojne agencije v RS.

8. Posebni pogoji za uvrščanje projektnih predlogov v dogovor

Poleg navedenih obveznih izhodišč in zahtev mora projektni predlog za izdajo soglasja za uvrstitev projekta v dogovor izpolnjevati tudi naslednje posebne pogoje:

- Skrajni rok za zaključek postopka priprave RCPS je do najkasneje 30. septembra 2027.
- Posamezna razvojna regija lahko za uvrstitev v dogovor predlaga največ 1 projekt priprave RCPS.
- Projektni predlog načrtuje do največ 250.000 EUR skupnih priznanih upravičenih stroškov.
- Projektni predlog načrtuje do največ 10 % skupnih priznanih upravičenih stroškov za stroške informiranja in komuniciranja.
- Projektnemu predlogu mora biti predložen podpisan sporazum o sodelovanju sodelujočih občin v predmetni regiji oziroma predmetnih regijah, v kolikor gre za RCPS, ki se izdeluje za

območje obravnave dela ali celote dveh ali več razvojnih regij. Sporazum o sodelovanju mora določati medsebojna razmerja med upravičencem in sodelujočimi občinami, finančno konstrukcijo projekta, koordinatorja priprave RCPS in vsebuje zavezo o poročanju izvajanja ukrepov iz akcijskega načrta RCPS še sedem let po sprejemu RCPS.

- f) Načrtovani čas izvedbe postopka priprave RCPS ne sme biti krajši od enega leta in praviloma ni daljši od dveh let, lahko pa je skladno s potrebami daljši od dveh let ob upoštevanju skrajnega roka za zaključek postopka priprave. Za čas postopka priprave RCPS se šteje čas od podpisa izvajalske pogodbe z izdelovalcem RCPS do potrditve RCPS.

9. Upravičeni in neupravičeni stroški

V okviru upravičenega namena so **upravičeni stroški** lahko naslednji:

- stroški storitev zunanjih izvajalcev (za izdelavo RCPS v skladu s pogoji in z zahtevami povabila);
- stroški informiranja in komuniciranja (za potrebe obveščanja in komuniciranja z javnostmi v zvezi s projektom);
- davek na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: DDV).

Neupravičeni stroški so naslednji:

- nakup nepremičnin;
- gradnja;
- oprema in druga opredmetena osnovna sredstva;
- investicije v neopredmetena sredstva;
- stroški uporabe osnovnih sredstev;
- posredni stroški (npr. material, elektrika, računovodstvo, poštna storitve...);
- stroški plač in povračil stroškov v zvezi z delom;
- davek na promet z nepremičninami;
- stroški vzdrževanja;
- stroški posredovanja, tj. nepremičninskega agenta, stroški notarja in odvetnika, drugi stroški pravnih storitev;
- stroški financiranja in drugih finančnih storitev;
- upravni stroški;
- drugi stroški, ki so neupravičeni v skladu z navodili OU o upravičenih stroških.

Dvojno uveljavljanje stroškov in izdatkov, ki so že bili povrnjeni iz katerega koli drugega vira, ni dovoljeno. V tem primeru bo zahtevano vračilo že izplačanega zneska sofinanciranja.

10. Oblike financiranja in omejitve priznanih upravičenih stroškov

- Vse kategorije stroškov se obračunajo na podlagi dejansko nastalih izdatkov.
- **Stroški informiranja in komuniciranja** lahko znašajo največ 10 % priznanih upravičenih stroškov projekta.
- Do sofinanciranja je upravičen **DDV**, ki nastane pri aktivnostih projekta, ki se oddajo v zunanje izvajanje, tj. storitve zunanjih izvajalcev ter aktivnosti informiranja in komuniciranja.

11. Višina sofinanciranja

Znotraj omejitev priznanih upravičenih stroškov po posameznih vrstah stroškov projekta se lahko v skladu z drugim odstavkom 37. člena ZCPN iz sredstev kohezijske politike sofinancira **do največ 80 % skupnih priznanih upravičenih stroškov**. Dejanski odstotek in višina sofinanciranja bosta določena s Pravilnikom RCPS. Podpora s sredstvi evropske kohezijske politike se dodeljuje kot nepovratna sredstva Kohezijskega sklada, in sicer v naslednjih deležih:

- 85 % predstavljajo sredstva podpore EU (Kohezijski sklad),
- 15 % predstavlja nacionalni javni prispevek iz proračuna RS (Kohezijski sklad).

Neupravičene stroške in del upravičenih stroškov, ki presegajo omejitve priznanih upravičenih stroškov, krije upravičenec sam oziroma sodelujoče občine, v skladu s sporazumom o sodelovanju sodelujočih občin.

Obdobje porabe sredstev je v letih 2024, 2025, 2026, 2027 in 2028.

Oblika podpore, ki bo upravičencem dodeljena na podlagi predmetnega povabila, nima elementov dodeljevanja državnih pomoči.

12. Obdobje upravičenosti stroškov in izdatkov

Upravičenec je do izplačila sredstev sofinanciranja upravičen, če so upravičeni stroški oz. izdatki nastali v obdobju upravičenosti stroškov in izdatkov.

Obdobje upravičenosti stroškov in izdatkov je od 1. 4. 2024 do 31. 3. 2028.

Če se je projekt začel izvajati pred predložitvijo osnutka dogovora s pripadajočo dokumentacijo, bo MOPE najkasneje pred potrditvijo zahtevka za izplačilo preverilo, ali je pri tem upoštevana veljavna zakonodaja.

13. Zagotavljanje skladnosti s horizontalnimi načeli iz 9. člena Uredbe 2021/1060/EU

Upravičenec mora zagotoviti, da so tekom postopka priprave RCPS, kjer je to relevantno, tako v strateškem kot izvedbenem delu strategije upoštevani vidiki in oblikovani ukrepi, ki smiselno upoštevajo horizontalna načela iz 9. člena Uredbe 2021/1060/EU, zlasti pa zagotavljajo skladnost z »načelom, da se ne škoduje bistveno« (angl. Do No Significant Harm – DNSH), tj. z merili iz člena 17 Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198).

Pri načrtovanju izvedbenih ukrepov v okviru akcijskega načrta RCPS je treba zagotoviti skladnost z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/2139 z dne 4. junija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo tehničnih meril za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju podnebnim spremembam, ter za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev.

V primeru postopka priprave RCPS gre za neinfrastrukturni ukrep v okviru specifičnega cilja RSO3.2, za katerega se pričakuje, da že po svoji naravi nima bistvenega vpliva na kateregakoli izmed šestih okoljskih ciljev.

Dokazilo o skladnosti operacije z »načelom, da se ne škoduje bistveno« bo moral upravičenec predložiti ob oddaji zahtevka za izplačilo sredstev, in sicer z izpolnjenim samoocenitvenim vprašalnikom in morebitnimi prilogami, ki dokazujejo izpolnjevanje tehničnih meril DNSH² ter upoštevanje omilitvenih ukrepov in priporočil³.

14. Zahteve glede komuniciranja in prepoznavnosti

Upravičenec, ki bo za izvedbo projekta prejel podporo iz Kohezijskega sklada, se obveže izvajati dejavnosti prepoznavnosti, preglednosti in komuniciranja v skladu s 47. in 50. členom ter Prilogo IX Uredbe 2021/1060/EU in II. poglavjem Izvedbene uredbe 821/2014/EU ter Navodili organa upravljanja na področju zagotavljanja prepoznavnosti, preglednosti in komuniciranja evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027⁴.

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

² Priloga: DNSH – Tehnična merila za izbor projektov za izpolnjevanje načela, da se ne škoduje bistveno, dostopno na: https://evropskasredstva.si/app/uploads/2023/03/Priloga-Programa_DNSH_Tehnicna-merila-za-izbor-projektov.pdf

³ Priloga: Omilitveni ukrepi in priporočila, dostopno na: https://evropskasredstva.si/app/uploads/2023/03/PrilogaPrograma_Omilitveni-ukrepi-in-priporocila.pdf

⁴ Navodila organa upravljanja na področju zagotavljanja prepoznavnosti, preglednosti in komuniciranja evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027, dostopna na: https://evropskasredstva.si/app/uploads/2023/03/Navodila_za_komuniciranje_EKP_2021-27_Podpisano.pdf